

Sygn. akt V GC 1493/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

16 września 2021 roku

Sąd Rejonowy w Toruniu V Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Izabela Foksińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Karolina Marcinkowska

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2021 roku w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. N.**

przeciwko **A. L.**

o zapłatę

oraz sprawy z powództwa wzajemnego **A. L.**

przeciwko **M. N.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. L. na rzecz powoda M. N. kwotę 8.747,18 zł (osiem tysięcy siedemset czterdzieści siedem złotych osiemnaście groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo M. N. w pozostałej części;

III. oddala powództwo A. L. przeciwko M. N. w całości;

IV. zasądza od pozwanej A. L. na rzecz powoda M. N. kwotę 462,20 zł (czteryście sześćdziesiąt dwa złote dwadzieścia groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. zasądza od powódki wzajemnej A. L. na rzecz powoda wzajemnego M. N. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI. nakazuje pobrać od powoda M. N. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) kwotę 41,09 zł (czterdzieści jeden złotych dziewięć groszy) tytułem kosztów tymczasowo pokrytych przez Skarb Państwa;

VII. nakazuje pobrać od pozwanej A. L. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) kwotę 22,12 zł (dwadzieścia dwa złote dwanaście groszy) tytułem kosztów tymczasowo pokrytych przez Skarb Państwa;

VIII. zwraca powodowi M. N. ze Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) kwotę 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem niewykorzystanej zaliczki;

IX. zwraca pozwanej A. L. ze Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) kwotę 292,45 zł (dwieście dziewięćdziesiąt dwa złote czterdzieści pięć groszy) tytułem niewykorzystanej zaliczki.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 16 września 2021 roku

Powód M. N. wystąpił z powództwem przeciwko A. L. o zapłatę kwoty 25.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 7 stycznia 2018 roku strony zawarły umowę najmu długoterminowego pojazdu V. (...)! o nr rej. (...) wraz z opcją jego wykupu. Czynsz najmu został ustalony w wysokości 1.800 zł netto (2.214 zł brutto) a umowa została zawarta na 10 czynszów. Ponadto powód wpłacił 2.214 zł tytułem kaucji. Jednocześnie, zgodnie z umową, wpłacenie wszystkich czynszów najmu i zachowanie warunków umowy miało zapewnić powodowi możliwość wykupu pojazdu za kwotę 100 zł netto. Powód dokonywał przelewów czynszów przez okres obowiązywania umowy. W dniu 12 września 2018 roku powód poinformował pełnomocnika pozwanej Ł. L. o braku przesłania faktury za wrzesień, który następnie zapewnił powoda o przesłaniu duplikatu faktury i dopełnieniu formalności związanych z przeniesieniem własności pojazdu w październiku 2018 roku. Następnego dnia Ł. L. przyjechał do powoda i zabrał najmowany pojazd informując, że wysłano powodowi wypowiedzenie umowy najmu. Wypowiedzenie to zostało doręczone powodowi w dniu 14 września 2018 roku (drogą pocztową) oraz 13 września 2018 roku (drogą mailową). Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano brak płatności czynszu, brak informowania o zaistniałej szkodzie z udziałem pojazdu i „wiele innych naruszeń”. Powód dodał, że dokonywał płatności na rzecz pozwanej i tylko w pojedynczym przypadku doszło do przekroczenia terminu z uwagi na zmianę rachunku bankowego pozwanej. Dodatkowo wielokrotnie dochodziło do zwłoki w wystawianiu faktur, wobec czego powód musiał prosić o ich wystawienie. Ponadto strony uzgodniły, że powód naprawi drobne usterki ujawnione już przy przekazaniu pojazdu. W ocenie powoda pozwana niezasadnie złożyła wypowiedzenie umowy, co jednocześnie było działaniem celowym. Powód nadmienił, że wysokość poniesionej przez niego szkody to 25.000 zł, tj. wartość pojazdu marki V., którego możliwość nabycia powód utracił w wyniku zawinonego działania pozwanej. Powód wzywał pozwaną do wywiązania się z warunków umowy a następnie do zapłaty, jednakże podtrzymała ona swoje stanowisko.

Pozwana A. L. w odpowiedzi na pozew oświadczyła, że nie uznaje żądania pozwu w całości oraz wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Pozwana wskazała, że brak wydania przez powoda dowodu rejestracyjnego pojazdu wraz z kluczykami skutkowało dla pozwanej opłatami karnymi w wysokości 17.712 zł. Pozwana dodała, że powód nigdy nie poinformował jej o powstałych szkodach. Ponadto wskazała, że faktury były doręczane powodowi terminowo a nawet brak ich doręczenia nie zwalniał najemcy z obowiązku zapłaty. Pozwana nadmieniła, że powód nie uiścił czynszów w pełnej wysokości, co uniemożliwiło dokonanie wykupu pojazdu.

W dniu 7 października 2019 roku A. L. wniosła pozew wzajemny przeciwko M. N. o zapłatę kwoty 22.472,04 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz kosztami postępowania. W uzasadnieniu powódka potwierdziła, że w dniu 7 stycznia 2018 roku zawarła z M. N. umowę najmu pojazdu marki V. (...)! Tego samego dnia pozwany wpłacił gotówką na rzecz powódki kwotę 2.214 zł tytułem kaucji zabezpieczającej. Powódka wskazała, że pozwany nie nabył prawa do zakupu pojazdu, bowiem zapłacił czynsz jedynie za 9 okresów, a ponadto uiścił kwotę 100 zł przed upływem 300 dni od daty przekazania pojazdu. Dodała, że w dniu 4/5 września 2019 roku Ł. L. poinformował telefonicznie pozwanego o rozwiązaniu umowy najmu bez wypowiedzenia z uwagi na naruszanie przez najemcę postanowień umowy. Następnie w dniu 5 września 2018 roku wysłano najemcy pisemne oświadczenie o rozwiązaniu umowy w trybie natychmiastowym. W dniu 13 września 2018 roku, tj. w dniu odbioru pojazdu przez pełnomocnika powódki, najemca nie wydał kluczyka do samochodu, dokumentów oraz wyposażenia pojazdu (kompletu opon, nadajnika (...)). Powódka wskazała, że rozwiązanie umowy najmu pojazdu nastąpiło w oparciu o postanowienie § 12 ust. 2 umowy z uwagi na naruszanie przez pozwanego warunków umowy, tj. § 2 ust. 1 – nieterminowa zapłata czynszu najmu, § 5 ust. 1 i 2 – nieinformowanie o konieczności dokonania naprawy pojazdu oraz kosztach związanych z naprawą, § 7 ust. 3 – zaniechanie sporządzenia dokumentacji fotograficznej oraz wezwania Policji na miejsce szkody

i § 8 ust. 5 – brak poinformowania o uszkodzeniu i niesprawności pojazdu. Ponadto w ocenie powódki odbiór pojazdu nastąpił zgodnie z postanowieniami umowy (§ 9 ust. 5). Powódka nadmieniła, że w związku z wykroczeniem drogowym popełnionym przez najemcę została obciążona przez właściciela pojazdu – leasingodawcę opłatą za wskazanie organowi uprawnionemu osoby korzystającej z pojazdu w kwocie 50 zł netto, zaś w związku ze szkodą na pojeździe powódka została obciążona opłatą w wysokości 50 zł netto za wystawienie dokumentu w sprawie sposobu likwidacji szkody. Jednocześnie powódka dodała, że od dnia rozwiązania umowy najmu do dnia 19 kwietnia 2019 roku pozwany bezprawnie przetrzymywał dokumenty dotyczące pojazdu oraz oryginalny kluczyk i komplet opon zimowych, nadto do tej pory nie zwrócił powódce lokalizatora (...). Ponadto powódka podniosła, że w związku z rozwiązaniem umowy najmu z pozwanym pojazd marki V. miał być przedmiotem umowy najmu z Ł. C. a przekazanie pojazdu miało nastąpić najpóźniej dnia 19 września 2018 roku. Z uwagi na zaniechanie zwrotu dokumentów oraz wyposażenia pojazdu przez pozwanego, powódka zmuszona była zapłacić na rzecz Ł. C. karę umowną w wysokości 30 czynszów, tj. w kwocie 66.420 zł. Dotychczas powódka zapłaciła kwotę 19.926 zł. Tym samym, w ocenie powódki, wskutek zachowania pozwanego utraciła ona zarobek w łącznej wysokości 66.420 zł brutto, nadto jest zobowiązana do zapłaty kary umownej na rzecz najemcy. Powódka wskazała, że dochodzi od pozwanego łącznej kwoty 22.472,04 zł, na którą składają się: kwota 100 zł netto z tytułu opłat, którymi powódka została obciążona przez leasingodawcę; 1.974,50 zł netto z tytułu szkody w postaci braku wyposażenia pojazdu – nadajnika (...); 471,54 zł netto z tytułu nabycia kompletu opon zimowych zatrzymanych przez pozwanego oraz 19.926 zł netto tytułem kary umownej uiszczonej na rzecz Ł. C.. W ocenie powódki, w odniesieniu do roszczeń odszkodowawczych, doszło do zbiegu podstaw odpowiedzialności pozwanego w rozumieniu art. 443 k.c.

W odpowiedzi na pozew wzajemny M. N. wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując je tak co do zasady, jak i wysokości. Pozwany wzajemny zaprzeczył, by Ł. L. informował go o rozwiązaniu umowy bez wypowiedzenia. W zakresie żądania kwoty 100 zł tytułem opłat, którymi powódka wzajemna została obciążona przez leasingodawcę, pozwany wzajemny wskazał, że szkoda nie wynikała z jego winy, zaś z winy serwisu naprawczego. Jednocześnie M. N. wskazał, że nadajnik (...) znajdował się w pojeździe w chwili jego odbioru przez pełnomocnika powódki wzajemnej, zaś opony zimowe zostały jej wysłane. Odnosząc się do żądania zasądzenia kwoty 19.926 zł tytułem kary umownej uiszczonej na rzecz Ł. C., pozwany wzajemny wskazał, że umowa najmu z dnia 5 września 2018 roku była zawarta dla pozorów a kara umowna nigdy nie została uiszczona. Pozwany wzajemny podkreślił, że powódkę łączy umowa leasingu przedmiotowego pojazdu, co potwierdza, że odebranie pojazdu było z góry zaplanowane, gdyż ewentualne przeniesienie własności pojazdu obarczone byłoby wadą prawną, jako że nie stanowiłby on własności sprzedającego. W ocenie pozwanego wzajemnego wszystkie roszczenia dochodzone pozwem wzajemnym stoją w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego i społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa. Ponadto zawinione zachowanie powódki wzajemnej nosi znamiona naruszenia zasady uczciwości i zaufania stron stosunku umownego.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 7 stycznia 2018 roku w B. A. L., prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) (...), reprezentowana przez pełnomocnika Ł. L., zawarła z M. N. (...) umowę najmu pojazdu marki V. (...)! o numerze rejestracyjnym (...).

Umowa została zawarta na czas określony, tj. 10 czynszów (1 czynsz = 30 dni) liczonych od dnia przekazania pojazdu w najem (§ 1 ust. 1).

Najemca miał płacić Wynajmującemu czynsz najmu w kwocie 1.800 zł netto + VAT (2.214 zł brutto). Czynsz płatny był z góry za każdy z okresów rozliczeniowych, przy czym płatność za pierwszy czynsz miała być dokonana w ciągu dwóch dni roboczych od dnia przekazania pojazdu. Czynsz płatny był przelewem na rachunek bankowy Wynajmującego (...), a o wszelkich zmianach rachunku Najemca miał być informowany za pośrednictwem poczty e-mail. Po stronie Najemcy leżał obowiązek zapewnienia środków na rachunku bankowym Wynajmującego minimalnie w dniu poprzedzającym rozpoczęcie nowego okresu rozliczeniowego (§ 2 ust. 1 i 5).

Niedoręczenie Najemcy faktury lub faktur (również imiennych) przez Wynajmującego nie zwalniało Najemcy z obowiązku terminowego regulowania opłat wynikających z umowy. Wynajmujący miał prawo doręczenia faktur drogą elektroniczną oraz tradycyjną pocztą, również dopiero po dokonaniu opłat wynikających z umowy (§ 2 ust. 2).

Najemca nabywał prawo do zakupu pojazdu po wywiązaniu się z umowy i upływie 300 dni wynajmu, licząc od dnia przekazania pojazdu w najem, wpłacając 100 zł netto, w terminie 3 dni roboczych po upływie 300 dni od dnia przekazania pojazdu w najem na rachunek bankowy Wynajmującego, pod warunkiem wywiązania się z ustaleń określonych w § 1 ust. 1 oraz § 3 ust. 4 umowy (§ 1 ust. 2).

W przypadku konieczności dokonania napraw w okresie najmu, Najemca był zobowiązany niezwłocznie poinformować Wynajmującego za pośrednictwem poczty e-mail. Najemca miał dokonywać napraw pojazdu na koszt Wynajmującego w wybranym przez siebie autoryzowanym serwisie marki najmowanego pojazdu lub innym wyspecjalizowanym warsztacie naprawczym. Dokonywanie napraw musiało być każdorazowo udokumentowane wystawieniem faktury na rzecz Wynajmującego, a o kosztach związanych z naprawą lub serwisem (...) musiał zostać poinformowany przez Najemcę przed wykonaniem usługi drogą elektroniczną celem akceptacji (§ 5 ust. 1 i 2).

Zgodnie z § 7 ust. 3 umowy do wszelkich zdarzeń związanych i niezwiązanych z ruchem drogowym, w których uszkodzeniu lub kradzieży uległ najmowany pojazd, użytkownik auta w chwili zaistnienia lub ujawnienia zobowiązany był wezwać Policję oraz wszelkie służby, jak również udokumentować zdarzenie poprzez wykonanie dokumentacji fotograficznej, przekazanej następnie Wynajmującemu na adres e-mail.

Najemca miał obowiązek powiadomić Wynajmującego o każdym powstałym uszkodzeniu, niesprawności pojazdu, wadzie technicznej niezwłocznie w czasie 24 godzin od jej ujawnienia na adres e-mail (§ 8 ust. 5).

Niestosowanie się przez Najemcę do postanowień umowy mogło skutkować wypowiedzeniem umowy przez Wynajmującego w dowolnym okresie trwania, bez konieczności zachowania jakiegokolwiek okresu wypowiedzenia, zatrzymaniem kaucji oraz wszelkich kwot wpłaconych Wynajmującemu (§ 12 ust. 2).

Na poczet korzystania z pojazdu Najemca miał przekazać Wynajmującemu kaucję zabezpieczającą w kwocie 2.214 zł brutto, płatną w gotówce. Kaucja była pieniężnym zabezpieczeniem Wynajmującego, mogącym ulec przypadkowi m.in. w przypadku niewywiązania się z postanowień umowy (§ 3 ust. 1 i 2).

Po wywiązaniu się z postanowień umowy przez Najemcę, kaucja stawała się częściową kwotą zakupu pojazdu w przypadku spełnienia warunków opisanych w § 1 ust. 1 (§ 3 ust. 4).

(dowody: umowa najmu, k. 5-7; kserokopia aktu notarialnego – pełnomocnictwo, k. 9-11v)

W dniu wydania pojazdu Najemcy, tj. 7 stycznia 2018 roku, M. N. wpłacił gotówką kwotę 2.214 zł tytułem kaucji zabezpieczającej.

Najemcy przekazano dowód rejestracyjny pojazdu, polisę, kołpaki, antenę, koło zapasowe, trójkąt, gaśnicę, lewarek, klucz do kół oraz radio.

W protokole przekazania pojazdu wskazano, że pojazd marki V. posiadał uszkodzony przedni zderzak (prawy narożnik), zderzak tylny (prawy i lewy róg), jak również rysy na przednim zderzaku i odpryski na prawym błotniku.

E. L. wyraził zgodę na naprawę powyższych uszkodzeń z ubezpieczenia Autocasco.

(dowody: protokół przekazania do umowy najmu, k. 8v; zeznania M. N., k. 363-364; zeznania świadka A. A., k. 331-332)

Jednocześnie w dniu 7 stycznia 2018 roku strony zawarły aneks do umowy najmu oraz przedwstępną umowę kupna-sprzedaży pojazdu marki V. (...)! Po wywiązaniu się przez Najemcę z warunków umowy z dnia 7 stycznia 2018 roku

oraz zgodnie z warunkami zakupu opisanymi w tejże umowie, Wynajmujący zobowiązał się sprzedać pojazd objęty umową Najemcy, a Najemca zobowiązał się zakupić niniejszy pojazd.

(dowód: aneks nr (...) z dnia 7 stycznia 2018 r., k. 8)

Pojazd marki V. (...)! o numerze rejestracyjnym (...) w dniu zawarcia umowy z dnia 7 stycznia 2018 roku był przedmiotem umowy leasingu operacyjnego, zawartej w dniu 11 maja 2016 roku przez A. L. z (...) z siedzibą w B.. Finansujący zobowiązał się oddać korzystającemu powyższy pojazd do użytkowania przez okres 48 miesięcy. Po zakończeniu umowy leasingu Korzystającemu przysługiwało prawo do nabycia przedmiotu leasingu.

(dowody: umowa leasingu operacyjnego, k. 379-380; kserokopia dowodu rejestracyjnego pojazdu, k. 37-38; częściowo zeznania świadka Ł. L., k. 333-334; częściowo dowód z przesłuchania A. L., k. 413v-414)

M. N. w dniu rozpoczęcia najmu wiedział, że pojazd jest przedmiotem leasingu. Nie przedstawiono mu dokumentów leasingowych.

(dowód: zeznania M. N., k. 363-364)

Po zawarciu umowy z dnia 7 stycznia 2018 roku A. L. tytułem czynszu najmu wystawiła M. N. następujące faktury VAT:

- 1) nr 05/01/2018 z dnia 7 stycznia 2018 r. na kwotę 2.214 zł brutto; M. N. uiścił powyższą kwotę przelewem z dnia 9 stycznia 2018 r.,
- 2) nr 10/01/2018 z dnia 22 stycznia 2018 r. na kwotę 2.214 zł brutto z terminem płatności do dnia 5 lutego 2018 r.; M. N. uiścił powyższą kwotę przelewem z dnia 29 stycznia 2018 r.,
- 3) nr 03/03/2018 z dnia 3 marca 2018 r. na kwotę 2.214 zł brutto z terminem płatności do dnia 3 marca 2018 r.; M. N. uiścił powyższą kwotę przelewem z dnia 2 marca 2018 r.,
- 4) nr 20/03/2018 z dnia 29 marca 2018 r. na kwotę 2.214 zł brutto z terminem płatności do dnia 6 kwietnia 2018 r.; M. N. uiścił powyższą kwotę przelewem z dnia 6 kwietnia 2018 r.,
- 5) nr 02/04/2018 z dnia 1 kwietnia 2018 r. na kwotę 2.214 zł brutto z terminem płatności do dnia 4 maja 2018 r.; M. N. uiścił powyższą kwotę przelewem z dnia 5 maja 2018 r. (po terminie),
- 6) nr 18/05/2018 z dnia 15 maja 2018 r. na kwotę 2.214 zł brutto z terminem płatności do dnia 5 czerwca 2018 r.; M. N. uiścił kwotę 1.365,78 zł przelewem z dnia 4 czerwca 2018 r.,
- 7) nr 02/06/2018 z dnia 1 czerwca 2018 r. na kwotę 2.214 zł brutto z terminem płatności do dnia 5 lipca 2018 r.; M. N. uiścił kwotę 1.990,50 zł przelewem z dnia 4 lipca 2018 r.,
- 8) nr (...) z dnia 28 czerwca 2018 r. na kwotę 2.214 zł brutto z terminem płatności do dnia 4 sierpnia 2018 r.; M. N. uiścił powyższą kwotę przelewem z dnia 3 sierpnia 2018 r.,
- 9) nr 24/07/2018 z dnia 22 lipca 2018 r. na kwotę 2.214 zł brutto z terminem płatności do dnia 3 września 2018 r.; M. N. uiścił powyższą kwotę przelewem z dnia 6 września 2018 r. (po terminie); w tym też dniu kwota została zaksięgowana na rachunku bankowym A. L..

(dowody: duplikat faktury, k. 12; faktury, k. 13-16; potwierdzenia przelewów, k. 17-21; kopie polecenia przelewów, k. 243)

W okresie od 12 kwietnia 2018 roku do 26 kwietnia 2018 roku pojazd marki V. (...)! o nr rej. (...) przebywał w serwisie (...) Sp. z o.o. w O..

W dniu 28 maja 2018 roku (...) Sp. z o.o. w O. wystawił na rzecz A. L. faktury tytułem kosztów naprawy pojazdu marki V. (...), tj. fakturę nr (...) na kwotę 1.354,34 zł brutto oraz fakturę nr (...) na kwotę 1.036,38 zł brutto.

W dniu 29 maja 2018 roku (...) Sp. z o.o. w O. wystawił na rzecz A. L. fakturę nr (...) na kwotę 624,69 zł brutto tytułem przeglądu pojazdu V. (...), wraz z wymianą oleju i filtra.

(dowody: faktury VAT, k. 245-247; oświadczenie z dnia 5 czerwca 2018 r., k. 288)

W dniu 4 czerwca 2018 roku M. N. zapłacił na rzecz (...) Sp. z o.o. w O. łączną kwotę 848,22 zł tytułem faktur nr (...), zaś w dniu 8 czerwca 2018 roku – kwotę 223,53 zł tytułem faktur (...).

(dowody: potwierdzenia przelewów, k. 143-144, 146, k. 184-185)

Pismem datowanym na dzień 16 maja 2018 roku Straż Miejska w O. wezwała A. L. do osobistego stawiennictwa w charakterze osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia z dnia 15 kwietnia 2018 roku, tj. naruszenia postanowień wynikających ze znaku „zakaz zatrzymywania” pojazdem V. o nr rej. (...) lub o wskazanie osoby, której powierzono pojazd do użytkowania.

W dniu 16 maja 2018 roku (...) wystawił na rzecz A. L. fakturę nr (...) na kwotę 50,00 zł netto (61,50 zł brutto) tytułem opłaty za wskazanie na wniosek uprawnionego organu osoby korzystającego.

(dowody: faktura nr (...), k. 251; wezwanie Straży Miejskiej, k. 250; kserokopia koperty, k. 136)

W piśmie z dnia 8 maja 2018 roku (...) wyraził zgodę na wypłatę odszkodowania na rzecz A. L. z tytułu szkody z dnia 13 kwietnia 2018 roku w pojeździe marki V. (...), o nr rej. (...).

W dniu 8 maja 2018 roku (...) wystawił na rzecz A. L. fakturę nr (...) na kwotę 50,00 zł netto (61,50 zł brutto) tytułem opłaty za wystawienie dokumentów w sprawie sposobu likwidacji szkody w leasingowanym pojeździe.

(dowody: pismo V. (...), k. 252; faktura nr (...), k. 253)

Pismem datowanym na dzień 5 września 2018 roku Ł. L. poinformował M. N., że w związku z brakiem płatności i niewywiązywaniem się z postanowień umowy wypowiedział umowę z dnia 7 stycznia 2018 roku. Ponadto wskazano, że kaucja zabezpieczająca ulega przepadkowi. Powyższe pismo zostało doręczone M. N. w dniu 14 września 2018 roku.

(dowody: wypowiedzenie umowy, k. 235; potwierdzenie nadania przesyłki, k. 236; wydruk śledzenia przesyłki ze strony internetowej Poczty Polskiej, k. 237-238v)

W wiadomości e-mail z dnia 13 września 2018 roku wysłanej przez firmę (...) poinformowano M. N. o wypowiedzeniu umowy z dnia 7 stycznia 2018 roku. Jako przyczyny wypowiedzenia wskazano brak terminowych płatności, brak informowania o konieczności dokonania napraw oraz kosztach naprawy. Ponadto poinformowano, że odbioru pojazdu dokona Ł. L., zaś wraz z pojazdem należy przekazać wyposażenie dodatkowe, opony zimowe, dowód rejestracyjny, książkę serwisową oraz oryginalny kluczyk.

(dowód: wydruk wiadomości e-mail z dnia 13 września 2018 r., k. 23)

W dniu 13 września 2018 roku Ł. L. przyjechał do M. N. i zabrał najmowany pojazd. W schowku auta znajdował się zdemontowany nadajnik (...) (otrzymany od Ł. L. w trakcie umowy) oraz książka serwisowa.

(dowód: zeznania M. N., k. 363-364)

W trakcie korzystania z pojazdu marki V. M. N. nie miał żadnych szkód komunikacyjnych. Z pojazdu korzystał M. N. oraz jego córka A. A..

(dowody: zeznania M. N., k. 363-364; zeznania świadka A. A., k. 331-332)

W dniu 5 września 2018 roku A. L. zawarła z Ł. C. umowę najmu pojazdu V. (...)! o nr rej. (...) na okres 30 czynszów w wysokości 1.800 zł netto (2.214 zł brutto) każdy. Przekazanie pojazdu miało nastąpić najpóźniej dnia 19 września 2018 roku. Zgodnie z § 3 ust. 5 umowy w przypadku niewydania pojazdu w terminie, Najemca uzyskiwał prawo do odszkodowania/kary umownej w kwocie odpowiadającej sumie wszystkich czynszów, jakie musiałby uiścić Najemca w trakcie obowiązywania umowy (łącznie 66.420 zł).

W okresie od 25 stycznia 2019 roku do 20 sierpnia 2019 roku B. L. zapłaciła na rzecz Ł. C. kwotę 19.926 zł (9 rat po 2.214 zł brutto) tytułem odszkodowania za niewywiązywanie się z umowy z dnia 5 września 2018 roku Ł. C. otrzymał łącznie 10 wpłat po 2.214 zł brutto.

(dowody: umowa z dnia 5 września 2018 r., k. 264-270; dowody wpłaty KP, k. 271-279; zeznania świadka Ł. C., k. 334; częściowo zeznania świadka Ł. L., k. 333-334)

Przelewem z dnia 9 października 2018 roku M. N. przekazał A. L. kwotę 123,00 zł tytułem opłaty za wykup pojazdu marki V.. Powyższa kwota wpłynęła na rachunek bankowy A. L. w dniu 11 października 2018 roku.

(dowody: potwierdzenie przelewu, k. 22; potwierdzenie księgowania, k. 192)

W dniu 24 października 2018 roku M. N., reprezentowany przez pełnomocnika, wezwał A. L. do wywiązywania się z warunków umowy z dnia 7 stycznia 2018 roku poprzez wydanie i sprzedaż pojazdu marki V. (...)! o nr rej. (...).

W odpowiedzi na powyższe firma (...) w wiadomości e-mail z dnia 9 listopada 2018 roku poinformowała, że M. N. nie wywiązywał się z warunków zawartych w umowie z dnia 7 stycznia 2018 roku.

(dowody: przedsądowe wezwanie z dnia 24 października 2018 r., k. 25-25v; wydruk wiadomości e-mail z dnia 9 listopada 2018 r., k. 57-58)

Pismem datowanym na dzień 13 grudnia 2018 roku M. N. wezwał A. L. do zapłaty kwoty 27.214 zł tytułem naprawienia szkody i zwrotu bezprawnie zatrzymanej kaucji w terminie 3 dni od dnia doręczenia wezwania. Pismo to zostało doręczone adresatowi w dniu 19 grudnia 2018 roku.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie firma (...) zakwestionowała jego zasadność.

(dowody: wezwanie do zapłaty, k. 26; kserokopia potwierdzenia odbioru przesyłki, k. 27; wydruk wiadomości e-mail z dnia 8 stycznia 2019 r., k. 54)

W dniu 13 lipca 2017 roku (...) Sp. z o.o. w T. wystawił na rzecz A. L. fakturę nr (...) na łączną kwotę 5.226,27 zł brutto tytułem sprzedaży 2 lokalizatorów (...) oraz wykonania usługi montażu 2 lokalizatorów (...) i utworzenia 5 nowych kont na serwerze wraz z konfiguracją i wymianą karty SIM.

W dniu 17 grudnia 2018 roku (...) G. i Spółka sp. k. w S. wystawił na rzecz A. L. fakturę nr (...) na kwotę 650 zł brutto, w tym 471,54 zł netto tytułem sprzedaży 4 sztuk opon zimowych.

(dowody: faktury, k. 255-256)

W piśmie z dnia 10 kwietnia 2019 roku M. N. wskazał, że w załączeniu przesyła kluczyki do pojazdu i opony oraz posiadane dokumenty dotyczące pojazdu V. (...), tj. dowód rejestracyjny, polisę oraz instrukcję obsługi pojazdu. Przesyłka zawierająca powyższe przedmioty została nadana w dniu 11 kwietnia 2019 roku.

(dowody: pismo z dnia 10 kwietnia 2019 r., k. 262; kserokopia koperty, k. 263; etykiety adresowe, k. 290-292)

Wartość pojazdu V. (...)! o nr rej. (...) na dzień 7 stycznia 2018 roku wynosiła 29.300 zł brutto.

Stawka 30-dniowego najmu pojazdu o klasie i standardzie pojazdu V. (...)! na okres 300 dni na terenie miasta T. i O. w 2018 roku zawierała się w przedziale od 1.219,51 zł netto do 1.600 zł netto. Średnia stawka najmu pojazdu bez możliwości wykupu wynosiła 1.339,25 zł netto.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej Ł. W. wraz z załącznikami, k. 421-427)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony postępowania oraz w oparciu o dowodu z zeznań świadków i dowodu z opinii biegłego sądowego, jak również w oparciu o dowód z przesłuchania M. N. i częściowo dowód z przesłuchania pozwanej A. L..

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów w całości, gdyż nie budziły one wątpliwości co swojej prawdziwości, a strony nie kwestionowały ich autentyczności. Zważyć przy tym należy, że czym innym jest przyznanie dowodowi z dokumentu waloru prawdziwości, a zatem tego, że nie został on podrobiony czy przerobiony, a czym innym jest wyciąganie stosownych wniosków z treści tego dokumentu.

Sąd za wiarygodne uznał zeznania świadka A. A., bowiem były jasne i rzeczowe. Świadek wskazała, że zauważone uszkodzenia pojazdu miały być naprawione na koszt wynajmującego z jego ubezpieczenia. Podobnie Sąd ocenił zeznania świadka Z. K., jednakże nie poczynił na ich podstawie istotnych ustaleń faktycznych. Sąd miał na uwadze, że świadek nie miał bezpośredniej wiedzy odnośnie współpracy stron a większość informacji posiadał od M. N..

Podobnie Sąd uznał zeznania świadka Ł. C., uznając je co do zasady za wiarygodne. Świadek zeznał, że obciążył pozwaną karą umowną z tytułu niedotrzymania warunków umowy najmu pojazdu marki V. (...), którą otrzymywał przez okres około 10 miesięcy w gotówce. Jednocześnie wskazał, że Ł. L. nie informował go o fakcie użytkowania pojazdu przez inną osobę w chwili zawarcia umowy najmu.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka Ł. L. za wiarygodne w części, w jakiej potwierdził, że zawarł w imieniu pozwanej umowę najmu pojazdu V. (...) z powodem, który to pojazd był przedmiotem umowy leasingu od maja 2016 roku. W pozostałej części, zwłaszcza co do oświadczenia, że świadek w dniu 7 stycznia 2018 roku nie zawierał innej umowy z powodem oraz braku odesłania przez powoda nadajnika (...), Sąd uznał zeznania świadka za niewiarygodne. Pozostawały one bowiem w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Ponadto Sąd dał wiarę dowodowi z przesłuchania M. N., bowiem zeznawał logicznie i spójnie. M. N. przedstawił okoliczności zawarcia umowy najmu pojazdu oraz wskazał, że uszkodzenia pojazdu widoczne w dniu jego odbioru miały być za zgodą Ł. L. naprawione w ramach ubezpieczenia Autocasco. Ponadto zeznał, że otrzymany w trakcie umowy nadajnik (...) był zdemontowany i znajdował się w schowku pojazdu w momencie jego odbioru ze strony wynajmującego. Jednocześnie wskazał, że podczas korzystania z pojazdu nie było żadnych szkód z jego udziałem, zaś naprawy zostały przeprowadzone w związku z wcześniejszymi uszkodzeniami pojazdu, wpisanymi w protokole odbioru pojazdu.

Sąd co do zasady dał wiarę dowodowi z przesłuchania A. L., która potwierdziła, że wartość pojazdu V. (...) została ustalona jako suma dziesięciu czynszów, kaucji i 100 zł netto. Ponadto wskazała, że pojazd do maja 2021 roku był przedmiotem umowy leasingu, przy czym nie potrafiła określić warunków umożliwiających wcześniejszy wykup pojazdu. Sąd miał jednak na uwadze, że zeznania A. L. w zasadzie pokrywały się z zeznaniami świadka Ł. L., uznanymi za wiarygodne jedynie w części, nadto nie wnosily do sprawy niczego istotnego poza zgromadzonymi już wcześniej informacjami.

Sporządzoną w niniejszej sprawie opinię biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej Ł. W. na okoliczność ustalenia wartości pojazdu marki V. oraz średnich stawek najmu takiego pojazdu Sąd uznał za rzetelną i fachową. Biegły po dokonaniu analizy zgromadzonych w sprawie dokumentów i uzyskanych informacji, jak również na podstawie posiadanej specjalistycznej wiedzy, wydał jednoznaczną w swych wnioskach i spójną opinię w sprawie. W

ocenie Sądu opinia biegłego w sposób wiarygodny określa wartość rynkowa pojazdu oraz średnie stawki najmu. Należy wskazać, że strona powodowa wniosła o uzupełnienie opinii biegłego w zakresie wyceny wartości pojazdu marki V. na dzień zakończenia umowy najmu, tj. 13 września 2018 roku przy uwzględnieniu okoliczności usunięcia zarysowań oraz założeniu normatywnego przebiegu i standardowego stanu zużycia technicznego pojazdu. Jednakże Sąd, na podstawie art. 235² § 1 pkt 4 k.p.c., pominął dowód z uzupełniającej opinii biegłego uznając, iż dowód ten pozostaje niemożliwy do przeprowadzenia. Strona pozwana z kolei nie zakwestionowała sporządzonej opinii.

Ponadto na podstawie art. 235² § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd pominął dowód z notatki Komendy Miejskiej Policji w O. ze zdarzenia z dnia 13 września 2018 roku, bowiem dowód ten miałby wykazać fakt nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy.

Ustalając stan faktyczny, Sąd miał na uwadze, że bezspornie strony postępowania były związane umową z dnia 7 stycznia 2018 roku, w ramach której A. L. oddała M. N. do korzystania samochód osobowy marki V. (...)! o numerze rejestracyjnym (...) na czas określony, tj. 10 czynszów w wysokości 1.800 zł netto (2.214 zł brutto) każdy. Ponadto strony umówiły się, że po wywiązaniu się przez M. N. z warunków umowy i po upływie 300 dni od dnia przekazania pojazdu, nabędzie on prawo do wykupu pojazdu, wpłacając 100 zł netto w terminie 3 dni roboczych po upływie 300 dni od dnia przekazania pojazdu.

Kwestię sporną na gruncie powództwa głównego stanowił obowiązek zapłaty przez A. L. na rzecz M. N. kwoty 25.000 zł, określonej przez powoda jako szkoda w postaci wartości pojazdu, którego możliwość nabycia powód utracił w wyniku zawinionego działania pozwanej. Pozwana podnosiła bowiem, że wypowiedziała umowę najmu z uwagi na naruszanie jej postanowień przez M. N., w szczególności wobec braku płatności czynszu w wyznaczonym terminie oraz niezgłoszenia szkód, do których doszło w pojeździe. Jednocześnie brak wpłat czynszu w pełnej wysokości oraz w ustalonych umownie terminach spowodował, że powód nie był uprawniony do wykupu pojazdu marki V..

Z kolei w pozwie wzajemnym A. L. domagała się zasądzenia od M. N. kwoty 22.472,04 zł tytułem: szkody w postaci braku wyposażenia pojazdu – nadajnika (...) (1.974,50 zł), opłat, którymi powódka wzajemna została obciążona przez leasingodawcę w wyniku zaistniałych szkód w pojeździe (100 zł), kosztów nabycia kompletu opon zimowych zatrzymanych przez pozwanego (471,54 zł) oraz kary umownej uiszczonej na rzecz Ł. C. w związku z niewydaniem pojazdu w terminie (19.926 zł). M. N. zakwestionował powództwo wzajemne zarówno co do zasady, jak i wysokości, podnosząc, że opony zostały zwrócone, a nadajnik (...) znajdował się w pojeździe w chwili jego odbioru przez Ł. L.. Odnosząc się do żądania kwoty 100 zł tytułem opłat, pozwany wzajemny wskazał, że szkoda w pojeździe powstała z winy warsztatu, w którym przebywał. Oceniając żądanie zasądzenia kwoty 19.926 zł tytułem kary umownej pozwany wzajemny wskazał, że umowa najmu z dnia 5 września 2018 roku była zawarta dla pozorów, a kara umowna nigdy nie została uiszczona na rzecz kolejnego najemcy.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z obowiązującymi zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału procesowego spoczywa na stronach. Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą. Uwzględniając treść art. 6 k.c. trzeba stwierdzić, że do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika zaś należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie (wyrok SN z dnia 19.11.1997 r. I PKN 375/97, L.). Zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. inicjatywa dowodowa spoczywa w rękach strony, a nie zaś Sądu i pouczenie w zakresie konkretnych dowodów nie są obowiązkiem Sądu (wyrok SN z dnia 11.10.2000 r. II UKN 33/00 L.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 2 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (wyrok SN z dnia 17.12.1996 r. I CKU 45/96 OSNC 1997/6-7/76). Jednocześnie zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie sąd, są wyłącznym

dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76, z glosą A. Zielińskiego, Palestra 1998, nr 1-2, s. 204; wyrok SN z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, nr 8, poz. 113; uzasadnienie wyroku SN z dnia 11 października 2000 r., II UKN 33/00, OSNP 2002, nr 10, poz. 251).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do powództwa głównego, Sąd uznał je za zasadne w części. Za punkt wyjścia w niniejszej sprawie należało uznać ustalenie rodzaju umowy łączącej strony. Strony nazwały zawartą umowę umową najmu samochodu osobowego, jednakże w jej treści znajdują się postanowienia charakterystyczne dla innego rodzaju umowy. Strona pozwana wskazywała przy tym, że zawarta umowa miała charakter umowy sprzedaży na raty, na podstawie której powód zobowiązał się nabyć samochód marki V. (...)! Przedmiotowej umowy nie można jednak potraktować jako umowy sprzedaży, bowiem aby można było zawrzeć taką umowę, musi istnieć wola stron w tym zakresie. W toku niniejszego postępowania nie zgromadzono jednak materiału dowodowego świadczącego o tym, że wolą stron było zawarcie umowy sprzedaży pojazdu na raty. Z materiału tego wynika jednoznacznie, że pozwana A. L. nie była właścicielem pojazdu marki V., a jedynie korzystającym z pojazdu na podstawie umowy leasingu zawartej w dniu 11 maja 2016 roku z (...) na okres 48 miesięcy. Jednocześnie brak było podstaw do uznania, że pozwana mogła stać się właścicielem pojazdu po upływie 10 miesięcy korzystania z niego przez powoda. Ponadto, w ocenie Sądu, przedmiotowej umowy nie można traktować jako umowy leasingu przewidującej opcję wykupu przedmiotu umowy, bowiem A. L. miała status leasingobiorcy, nie zaś właściciela pojazdu. Należy wskazać, że strony miały świadomość, że zawarta umowa nie wyczerpuje znamion umowy leasingu określonych w art. 709¹ k.c., przy czym w umowie tej znalazły się postanowienia swoiste dla umowy leasingu, co miało zapewnić pozwanej realizację celu charakterystycznego dla umowy leasingu, tj. odzyskanie (i to z nadwyżką) kosztu zakupu przedmiotu umowy. Skoro jednak, jak już wyżej wskazano, pozwana nie była właścicielem pojazdu i jednocześnie nie występowała w stosunku do powoda jako finansująca w rozumieniu art. 709¹ k.c., to nieuprawnione byłoby zastosowanie przepisów o leasingu, także w drodze analogii przewidzianej w art. 709¹⁸ k.c.

W ocenie Sądu strony niniejszego postępowania w dniu 7 stycznia 2018 roku zawarły umowę najmu z opcją wykupu pojazdu osobowego marki V. (...)! Oceniając tę umowę przez pryzmat essentialia negotii tego stosunku prawnego na podstawie art. 659 i nast. k.c., Sąd uznał umowę najmu za ważną, zaś opcja wykupu jej przedmiotu mieściła się w granicach swobody kontraktowania stron. Jednakże przewidziane w umowie postanowienia dotyczące możliwości wykupu pojazdu – z racji tej, że pozwana A. L. nie była właścicielem pojazdu ani nie przysługiwało jej prawo do dysponowania nim zarówno w trakcie trwania umowy, jak i po jej rozwiązaniu – pozostawały bezskuteczne. Pozwana bowiem, zobowiązując się do przeniesienia własności ruchomości, co do której nie przysługiwało jej tytuł prawny umożliwiający dokonanie takiej czynności prawnej, zobowiązała się do świadczenia z góry skazanego na niepowodzenie. Zgodnie bowiem z zasadą *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet* pozwana nie mogła przenieść na powoda więcej praw niż sama posiadała. Innymi słowy nie mogła w żaden sposób przenieść na najemcę prawa własności pojazdu, skoro nie posiadała do niego takiego tytułu prawnego. Nieistotne pozostawało zatem, że powód kilkakrotnie dokonywał płatności czynszu po terminie określonym w umowie, bowiem jak już wskazano, postanowienie umowne dotyczące możliwości wykupu było bezskuteczne. Warto tutaj dodać, że wraz z zawarciem umowy najmu strony zawarły przedwstępną umowę kupna-sprzedaży pojazdu (k. 8), przy czym finalna umowa sprzedaży nie została zawarta przez pozwaną i to nie z woli strony powodowej.

Analizując przedmiotową sprawę, nie sposób oprzeć się wrażeniu, że działania podejmowane przez pozwaną A. L. ukierunkowane były na to, aby nie doszło do przeniesienia własności pojazdu na rzecz powoda. Z tego też powodu postanowienia umowne zostały sformułowane w taki sposób, by istniała możliwość jej natychmiastowego rozwiązania bez zachowania okresu wypowiedzenia a tym samym pozbawienie powoda możliwości wykupu, który i tak pozostawał nierealny a priori. Należy bowiem wskazać, że w § 12 ust. 2 umowy strony postanowiły, że niestosowanie się przez najemcę (powoda) do postanowień umowy mogło skutkować jej wypowiedzeniem przez wynajmującego (pozwaną) w dowolnym okresie trwania, bez konieczności zachowania jakiegokolwiek okresu wypowiedzenia. Jednakże, w ocenie Sądu, z zebranego materiału dowodowego nie wyłaniają się przesłanki uprawniające pozwaną do natychmiastowego rozwiązania umowy najmu bez zachowania okresu wypowiedzenia, a samo postanowienie umowne należy oceniać

przez pryzmat zasad współzycia społecznego. Sąd uznał, że zapis umowny zawarty w § 12 ust. 2 umowy pozostaje sprzeczny z art. 667 § 2 k.c., przewidującym przypadki uzasadniające wypowiedzenia najmu bez zachowania terminów wypowiedzenia. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli najemca używa rzeczy w sposób sprzeczny z umową lub z przeznaczeniem rzeczy i mimo upomnienia nie przestaje jej używać w taki sposób albo gdy rzecz zaniedbuje do tego stopnia, że zostaje ona narażona na utratę lub uszkodzenie, wynajmujący może wypowiedzieć najem bez zachowania terminów wypowiedzenia. Z powyższego unormowania jednoznacznie wynika, że wynajmujący ma obowiązek uprzedzić najemcę, że ten narusza postanowienia umowne lub korzysta z rzeczy w sposób sprzeczny z umową. W przedmiotowej umowie najmu nie sformułowano jednak zapisu dotyczącego konieczności uprzedniego upomnienia najemcy przez wynajmującego przed złożeniem oświadczenia o wypowiedzeniu najmu. Wynajmujący w istocie przyznał sobie prawo do natychmiastowego wypowiedzenia, szeroko zakreślając przypadki uprawniające do wypowiedzenia, tj. „niestosowanie się przez najemcę do postanowień umowy”. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że wynajmujący w treści oświadczenia o wypowiedzeniu nie określił precyzyjnie przyczyn rozwiązania umowy. Nadto pozwana w żaden sposób nie wykazała, że uprzedziła powoda o stwierdzonych naruszeniach postanowień umownych przed złożeniem oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Należy dodać, że nie zyskało uznania Sądu twierdzenie strony pozwanej, jakoby przyczyną wypowiedzenia umowy było naruszanie przez powoda postanowień umownych poprzez spowodowanie szkody, brak zawiadomienia wynajmującego o szkodzie czy opóźnienia w płatności. Wprawdzie są to okoliczności, które w istocie miały miejsce jedynie częściowo, jednakże ze względu na okres czasowy, w jakim następowały, nie można mówić o związku przyczynowym między nimi a powodami wypowiedzenia umowy. Sąd doszedł zatem do przekonania, że rzeczywistą wolą rozwiązania umowy była chęć pozwanej pozbawienia powoda możliwości wykupu pojazdu marki V..

Podsumowując powyższe, skoro nie doszło do zawarcia umowy przyrzeczonej, powodowi przysługiwało odszkodowanie, przy czym nie w żądanej równowartości pojazdu, bowiem nigdy nie stałby się on własnością powoda. Po stronie powodowej powstała szkoda na zasadzie *compensatio lucri cum damno* a jej wysokość stanowiła kwota, jaką powód uiścił na rzecz pozwanej na poczet równowartości auta, czyli w wysokości dokonanych wpłat – łącznie 21.068,28 zł (9 czynszów, w tym 2 z potrąceniami i kaucja) pomniejszona o korzyści, jakie odniósł w czasie, w którym mógł korzystać z pojazdu w wysokości 12.321,10 zł. Należy wskazać, że zastosowanie zasady *compensatio lucri cum damno* jest możliwe w sytuacji, kiedy zasadniczo źródłem uszczerbku oraz uzyskanej korzyści będzie to samo zdarzenie prawne w postaci np. deliktu, niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania. Jak zauważano w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 1999 roku (sygn. akt I CKN 1069/97, LEX nr 1213445), zasada *compensatio lucri cum damno* ma na celu zapobieżenie tworzenia się lepszej sytuacji majątkowej poszkodowanego od tej, w jakiej znajdowałby się on, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Trafnie wskazano również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15 marca 2006 roku (sygn. akt I ACa 888/05, LEX nr 194546), że poszkodowany nie może w rezultacie uzyskać więcej, niż stracił. Stratę kompensuje się więc korzyściami (*compensatio lucri cum damno*) i wysokość szkody zmniejsza się o tyle, o ile poszkodowany odniósł z tego samego zdarzenia, które wywołało szkodę, korzyść majątkową. W przeciwnym wypadku mogłoby dojść do nieusprawiedliwionego wzbogacenia się osoby poszkodowanej. Na gruncie niniejszej sprawy kwota odniesionych przez powoda korzyści została ustalona w oparciu o dowód z opinii biegłego sądowego, przy przyjęciu, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie z tytułu najmu pojazdu o klasie i standardzie pojazdu marki V. (...)! wynosiło 1.339,25 zł netto – jako średnia za 30 dni najmu. Sąd jednak wziął pod uwagę jedynie stawki najmu ustalone przez biegłego nie przewidujące możliwości wykupu pojazdu, bowiem korzyść polegała na tym, że powód korzystał z pojazdu nawet bez możliwości jego wykupu. Sąd zatem z urzędu zastosował instytucję pomniejszenia szkody o uzyskane korzyści, odejmując od kwoty 21.068,28 zł kwotę 12.321,10 zł, tj. iloczyn 9 miesięcy i średniej stawki 1.339,25 zł netto (12.053,25 zł) + koszty 6 dni najmu, czyli 267,85 zł netto.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od pozwanej A. L. na rzecz powoda M. N. kwotę 8.747,18 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty. W pozostałej części Sąd oddalił powództwo M. N.. Rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek wydano na podstawie art. 481 § 1 k.c., zasądzając je zgodnie z żądaniem pozwu, bowiem z dniem 22 grudnia 2018 roku pozwanej upływał 3-dniowy termin do dokonania zapłaty na rzecz powoda, zakreślony w wezwaniu do zapłaty z dnia 13 grudnia 2018 roku, doręczonym pozwanej w dniu 19 grudnia 2018 roku.

O kosztach procesu w zakresie powództwa M. N. Sąd orzekł jak w punkcie IV sentencji wyroku na podstawie art. 100 zd. 1 in fine k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., stosunkowo rozdzielając je zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. W niniejszej sprawie do niezbędnych kosztów postępowania poniesionych przez powoda należy zaliczyć koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł (§ 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych /t.jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 265/) wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, opłatę sądową od pozwu w wysokości 1.250 zł, koszty podróży świadków za przybycie na rozprawę w łącznej kwocie 550 zł, wynagrodzenie biegłego w wysokości 1.200 zł pokryte z zaliczki uiszczonej przez powoda oraz kwota 1.420,85 zł tytułem kosztów dojazdu pełnomocnika powoda na rozprawę, tj. łącznie 8.037,85 zł. Z kolei pozwana poniosła koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, tj. łącznie 3.617 zł. Powód wygrał proces w 35%, zaś pozwana w pozostałym zakresie, tj. 65%. Tym samym pozwanej z poniesionych przez niego kosztów należał się zwrot w kwocie 2.351,05 zł, zaś powodowi – w kwocie 2.813,25 zł. Po wzajemnym potrąceniu powyższych kwot, Sąd orzekł o obowiązku zwrotu przez pozwaną na rzecz powoda kwoty 462,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygając natomiast powództwo wzajemne zgłoszone przez A. L. przeciwko M. N., Sąd uznał je za nieuzasadnione. W ocenie Sądu przyczyny wypowiedzenia umowy wskazywane przez wynajmującego nie były rzeczywistymi przyczynami jej rozwiązania. W toku postępowania powódka wzajemna nie wykazała, by przyczyny te w ogóle miały miejsce. Jak już wyżej wskazano, postanowienie umowne zawarte w § 12 ust. 2 umowy pozostawało sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Dodatkowo umowa najmu została zawarta między przedsiębiorcami, co do których wymagania dotyczące zachowania należytej staranności w kontraktowaniu są wyższe. Powtarzając unormowanie zawarte w art. 667 § 2 k.c., jeśli wynajmujący chce rozwiązać umowę najmu, musi uprzedzić najemcę o podstawach wypowiedzenia. Warto również wskazać, iż w przypadku najmu na czas określony, umowa może zostać wypowiedziana tylko w ściśle określonych sytuacjach wskazanych w umowie, a następnie w wypowiedzeniu. Tym bardziej w przypadku rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym, przyczyny wypowiedzenia muszą być wyraźnie wskazane w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy, a złożenie takiego oświadczenia musi być poprzedzone zawiadomieniem o zamiarze skorzystania z możliwości wypowiedzenia umowy. Podsumowując, oświadczenie o wypowiedzeniu umowy najmu złożone przez A. L. pozostawało bezskuteczne i nie obligowało M. N. do zwrotu pojazdu.

Należy nadto wskazać, że roszczenia powódki wzajemnej związane z niewykonaniem obowiązków przez M. N. pozostawały niezasadne. Nie miała ona bowiem podstaw, by zawierać kolejną umowę najmu pojazdu z Ł. C., bowiem poprzednia umowa nie została w sposób skuteczny rozwiązana. Roszczenie powódki wzajemnej w zakresie kary umownej nie miało podstaw w świetle zgromadzonego materiału dowodowego. Sąd nie dopatrył się bowiem adekwatnego związku przyczynowego między zwróceniem pojazdu w określonym czasie a obowiązkiem zapłaty przez wynajmującego kary umownej na rzecz nowego najemcy. Na marginesie warto wskazać, iż nawet jeśli kara umowna za niedotrzymanie warunków umowy została zapłacona na rzecz Ł. C., to przedłożone pokwitowania wskazują, że uszczerbek nie nastąpił w majątku A. L., a osoby trzeciej. Jednocześnie materiał dowodowy nie wskazuje, by między powódką wzajemną a osobą tą istniały umowy regulujące sposób rozliczenia się z tytułu kar umownych. Bezasadne pozostawało także żądanie zasądzenia kwoty 471,54 zł tytułem zakupu kompletu opon oraz 1.974,50 zł tytułem zakupu nadajnika (...), bowiem przedmioty te zostały zwrócone przez M. N.. Tym samym w tym zakresie nie doszło do powstania szkody w majątku powódki. Jednocześnie powódka wzajemna nie udowodniła, by poniosła opłaty na rzecz leasingodawcy w łącznej kwocie 100 zł z tytułu opłat za wskazanie osoby korzystającej z pojazdu oraz wystawienie dokumentu w sprawie sposobu likwidacji szkody. Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo A. L. przeciwko M. N., o czym orzeczono w punkcie III sentencji wyroku.

O kosztach procesu w zakresie powództwa wzajemnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., w myśl zasady odpowiedzialności za wynik sprawy. W zakresie powództwa wzajemnego stroną przegrywającą w całości była powódka wzajemna i to ona winna zwrócić pozwanemu wzajemnemu poniesione koszty procesu. Do niezbędnych kosztów postępowania poniesionych przez pozwanego wzajemnego należy zaliczyć koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł oraz opłatę skarbową od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, tj. łącznie 3.617 zł.

Wynagrodzenie przyznane biegłemu w niniejszej sprawie wyniosło 1.263,21 zł. Wobec uiszczenia przez powoda zaliczki w kwocie jedynie 1.200 zł, Skarb Państwa poniósł tymczasowo wydatek z tego tytułu w kwocie 63,21 zł. Na podstawie art. 113 w zw. z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. z dnia 16 kwietnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 755)) należało zatem pobrać od stron części tej kwoty – odpowiednio do stosunku, w jakim przegrały one sprawę (pkt VI i VII sentencji wyroku).

Nadto w punkcie VIII sentencji wyroku, na podstawie art. 80 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 84 ust. 2 tejże ustawy Sąd nakazał zwrócić powodowi ze Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) kwotę 250 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki. Podobnie w punkcie IX sentencji wyroku, na podstawie art. 80 w zw. z art. 84 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy Sąd nakazał zwrócić pozwanej kwotę 292,45 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki.